

Nro. 59. és 60.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken September 14-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Még egyszer említettük, hogy a' Szent István Bétsi híres tornya, rész szerént tavaly Május 11-kén a' városnak az ellenség által történt ágyuztatása, rész szerént pedig az időnek viszontagságai miatt, igen meg lett volna rongáltatva. A' Bétsi Udvari Német újságszerént méltoztatott Felső Urunk azon tiszteletből, mellyel a' régi ritkaságok és mesterségek eránt viseltetik, megparantsólni, hogy ezen toronynak tökéletes meg igazittatása és újjitítása minden lehető eszközök által munkába vétetődjék. A' munka már nagy részint véghez is ment. A' benne lévő órán fellyül olyan állások készittettek fábol nagy mesterséggel, mellyeken a' mesteremberek egész a' torony' tetejéig

bátorsággal járhattak le 's fel leg kisebb szeren-
tséltenség nélkül. A' romladozott részek, mel-
lyek lehullással fenyegetődztek, lehordattatták,
egy szóval a' torónynak egész teteje, a' mely
már ledulással fenyegető-özött, úgy helyreállítta-
tott, hogy mostanában keményebben áll, mint
az előtt. Egyik szegletébe a' torónynak, mely
valami 7 vagy 8 lábnyira úgy meg volt ro-
mólva, hogy ott egészen meg kellett újítani,
egy értz táblát méltoztatott felséges Urunk beté-
tetni parantsólni, mellyen ilyen emlékezet-írás
olvastatik:

HAEC. S. STEPHANO. DICATA. TVRRIS.
EDACI. VETVSTATE. ADPECTA. ET. INIVRIIS.
TEMPORVM. VEXATA.

PRISTINO. RESTITVTA. EST. ORNATUL.
AVSPICIIS. ET. IVSSV. FRANCISCI. AVST.
IMPERATORIS.

CVIVS. INGENS. IN. OMNIA. VENERANBAE
ANTIQVITATIS. MONVMENTA.

STVDIVM. ET. AMOR. HUIC. QVOQVE.

PRISCAE. ARTIS. ARCHITECTONICAE.

MIRACVLO. SERVANDO. PROVIDIT.

MDCCCX.

Ez az emlékeztető tábla e' hónap' 4-kén a'
torony' mellett egy ezen alkalmatosságra készült
oltáron, az Alsó Austriai Helytartónak Gr: *Sau-
rau* ó Exc.jának, 's a' Bétsi Polgármesternek Kör-
mányszéki Tanácsos *Wolleben* Urnak, a' Magistrá-
tusnak, és számos nézőknek jelenlétekben, Gróf
Hohenwart Érsek ó Eminentziája által szentelte-
tett-meg. Dob és trombita-harsogás alatt vitétt
és tétetett-fel az említett helyre.

Mint hogy a' gyakran réá eső menkö is igen

rongálta eddig ezen tornyot: tehát most már men-
kő fogó (*Blitzleiter*) is tétetődött réá a' Felséges
Urunk parantsolatjából.

* * *

Noha a' jelenvaló békességnek tökéletesség-
re lett menetele után a' Fels. Csász. és Kir. Ar-
mádiánál minden szín alatt történhető avanciro-
zás, avagy katonai előmenetel tellyességgel meg-
tiltatott legyen; mindazáltal, mivel a' múlt 1809-
dik esztendőnek Aprilis hólnapjában esett Regens-
purgi ütközetnek alkalmatosságával, a' Ferdinand
Kir. Fő Herczeg Huszár Regimentjébéli fő Had-
nagy *Ferenczy Mihály Úr*, tökéletes maga el-
szánásával, 's vitézi nagy bátorsággal, Károly
Eö Csász. Kir. Fő Herczegségének nagy megelé-
gedésére magát jelessen ki mutatta, 's megkülön-
böztette; ahozképest, ugyan Eö Csász. Kir. Fő
Herczegségének különös ajánlására, fogsága alatt
szenvedett hátra maradt rangjának kipótolásá-
val, a' nevezett Huszár Regimentben, jeles hadi
tetteinek meg jutalmazására e' folyó hólnap 10-
dikén Kapitányságra resolválni méltoztatott a'
mi érdemeket betsülni tudó, és meg is jutalmaz-
tatni kívanó Felséges Urunk.

Magyar Ország.

(A' következő halotti Tudósítás későre ér-
kezett hozzánk: sajnáljuk, hogy elébb nem szol-
gálhattunk kiadásával. A' mellette lévő szép és
gyökeres Epitáphiumra nézve tsakugyan, így is el
nem mellőzhettük kiadását): — “

„Tekintetes Nemes és Nemzetes *Szombati*
István Ur ezen Sz. K. Debreczen Városának 20
Husz esztendőktől fogva volt Nagy Erdemű Fő

Birája, Tettes Nemes Szabolcs Vármegyének Hites Tábla Birája, e' főjő 1810-dik Esztendőben Junius 15-kén hasznos életét a' szélütés miatt, el végezvén, ugyan azon esztendőnek és Holnapnak 17-dikén az Egész Népnék nevezetesen pedig Uri Atyafiainak és Rokoninak érzékeny keserüségi és sirási között igen nagy pompával el temettetett. Jelen voltak szomorú kísérői között az itt tartzkodó Nagy Méltoságu Generális, és több Stabalis Tiszt Urak, kik ezen gyászos alkalmatosságra katonai rendet, szomorú fűvő Musikát parantsoltak; Jelen volt az egész Tettes Nemes Tanács, és az egész Nemes Jurata Communitás; jelen volt az egész Polgári Lovas és gyalog Katonaság; jelen voltak a' Tiszteletes Tudós Praedikator és Professor Urak, jelen volt az egész Deák ifjuság, kik közül a' Kántorok mind a' Háznál mind a' Templomban, mind az úton mind, a' Sírnál szép hármóniával szomorú énekeket énekeltek. A' Templomban Tiszteletes Tudós Generális Notarius és Helybéli Praedikátor *Diószegi Sámuel* Ur jeles Halotti prédikáziót, Tiszteletes Tudós *Sárvári Pál* Ur pedig az itt lévő Collegiumban *Mathesist* és *Physicát* tanító Professor, szép Halotti Orátiót mondottak felette. Az Epitaphiumát ide való Theologiae Professor Tiszteletes Tudós *Budai Ésaiás* Ur készítette, melyet a' Sir felibe szeggett, Táblákra ki is metszettek, e' következő módon

E' Sír fedezi

Néhai Tekintetes Nemes
SZOMBATÍ ISTVAN Ur

hólt testét

a' ki,

DEBRECZEN VÁROSÁNAK,
 mellyben született,
 's jó Szüleitől
 N. SZOMBATÍ ISTVAN Urtól
 és N. POLGARI SARA Aszszonytól
 még gyermek korábban megfosztatván,
 Arvaságban neveltetett,
 HALADATOS FIJA lévén
 mint Fiscalis 12 Esztendeig,
 mint Senator 16 - ig,
 mint Fő Bíró 20 - ig,
 mind özsze 48 Esztendeig
 példáss Hűséggel,
 jámbor Szelidséggel,
 gondos szorgalmatossággal,
 tsendességgel, és okossággal,
 's nagy haszonnal szolgált.
 Az itt lévő Ref. Eçclésia
 Benne gyámolát;
 Az Anyaoskola
 Jóltévőjét
 A' T. Tanáts; és N. Communitás
 Tisztes és Bölts Elölülőjét,
 A' Polgárság
 szeretett Attyát,
 Kedves élete párja
 Tek. Ns VERESMARTÍ 'SU'SANNA Aszszony
 Felejthetetlen férjét
 Uri Attyafiai, és Esmérői
 Igaz szívű Rokonjokat, és Barátjokat
 Vesztették el.
 Szép vénséget érvén
 Kimúlt igen tsendesenn,
 Házasságának 47-dik,

Életének 74-dik esztendejében.
 Junius 15-dikén MDCCCX

Aldásbann
 Marad az ő emlékezete.

Swéd Ország.

Itt következik fontosan az a' Királyi *Proposilio*, mellyet a' Király Augustus 18-kán a' Korona örökösnek választatása eránt az Oerebróban öszszegyülekezve lévő Swéd Státusok' eleibe terjesztetett: —“

„Ő Felségének szívét a' haza' állapotja megilletvén, 's annak ohajtásától, hogy azt egy jóvendőbéli Koronaörökösnek választatása által jobbá tenni lehessen, lelkesítettvén, megelégedéssel vette észébe ő Felsége, hogy a' népnek hajlandósága magát Princz *Pontecorvóra* nézve hathatósan kinyilatkoztatta légyen. Az ő nevét már fényes tselekedetek tették nevezetessé, 's az ő katonai érdemei megkülömböztetett helyet szereztek néki a' Historiában. Mint Státus' embere, így is új fényességet adtak az ő táalentomai az ő ditsőségének, és a' közönség' hajlandóságát az ő részire hajtották. Szívének josága 's törvényes volta, még az ellenségnél is tiszteletet szereztek néki, Külömbkülömb alkalmatosságok, mellyekben a' Swéd katonák őtet a' hadakozás alatt megismérték, módot szolgáltatnak ezeknek arra, hogy valóságos iteletet tehessenek ezen Princznek azon nép eránt való hajlandósága felől, a' melly ellen ő nem jó szívvel viselt hadat. Ezen környűlállásokat nem lehetett észébe nem venni ő Felségének, 's mind ezeknek nem lehetett ő

Felségét a' Köronaörökösnek választásában meg nem határozni. —

„Ő Felsége megkérdezte ezen fontos tárgyra nézve a' Státusoktól kineveztetett Titkos Commissiót, és a' maga Státustanátsát. Abban a' voksok nagy többsége, ennek tökéletes helybehagyásával egyesülve, voltak az ő Felsége határozásának vezérlői. Ugy ítélte ő Felsége, hogy ha Swéd Országának jövődébéli állapotja a' Princz Pontecorvó kormányozása alá bizattatna, az ő eddig szerzett katonai ditsóssége, egy felőlről bátorságba helyheztené az országot a' maga egészségében való megtartatása eránt, más felől pedig azt tselekedné, hogy ne legyenek újabb háboruk, ditsóssége' fényességének [nevelésére szükségesek; hogy az ő tökéletes tapasztalása, 's characterének tehetősége fenntartják a' belső tsendességet; 's a' békességnek boldog következései az ő sívének leg kívánatosabb és leg kielégítőbb tárgyul szolgálnak; hogy az a' buzgóság, mellyet ő rész szerént a' maga hazájában rész szerént ellenséges tartományokban a' szabadság' és emberiség' ügye eránt kimutatott, az ő új országában még hatóságosabban ki fogná magát a' köz jónak előmozdittatására, 's a' törvényeknek és igazságnak vihágoztatásokra nyilatkoztatni; és végezetre hogy néki már fia lévén, ez által, Swéd Ország' jövődőre nézve való bizontalanságának határ tétőtődne. —

„Mind ezek az indító okok együvévétettelve, arra hatarozták ő Felségét, hogy *Bernadotte Julius Babtista Jánosnak*, *Princz Pontecorvó* ő Hertzegségének, Swéd Királyi Hertzéggé 's az ő Felsége' Koronaörökösévé való választatását, az

Ország' öszszegyülekezve lévő Státusainak ajánlja, érett megfontolás végett. —

„Ugy ítél ő Felsége továbbá, hogy szükséges lesz hozzá adni, hogy a' Swéd Constitúciónak egyik fundamentomos és megsérthetetlen feltetele szerént, *Princz Pontecorvó*, abban az esetben, ha a' Státusok által Swéd-Koronaöröksé néveztetik, tartozik, még előbb hogysesem a' Swéd földre érkezne, a' *Lutherána Religióra* átlani, és egy Nyilatkoztatást, melly megegyező lesz azzal, a' mellyet a' Swéd Rendek készítettek ő Királyi Hertzegsége számára, meg fog neve aláírásával erössíteni.

„Azon homályban, a' melly Swéd Ország'nak jövendő állapotját fedezi, a' betsületes és jól gondolkodó Swédeknek egyedül való vezérlojók és oszlopjok most tsak a' bizodalom. Vajha ezen Ország, a' melly olly sokszor ki volt a' nagy veszedelmeknek tétetve, mint az azokon való győzedelmeskedéshez hozzászokott, ennyi szerentse és szerentséltenség után, a' tsendességet, egyességet, és boldogságot szemlélhetné a' maga kebelében uralkodni! Vajha a' Swéd fegyvernek dicsősége új fényességet külsönözhetne a' békeségnek olaj agától, etc. etc.

Stockholm Augustus 22-kén. Azon 12 tagok közzül, mellyeket a' Swéd Rendek ezen Diétának elején olly réggel választattak vala ki, hogy egytitkos Commissiót formálván, a' Királlyal egyetemben a' kineveztetendő Koronaörökös felett tanátskozzanak, már négyen az Augustenburgi Hertzegre voksoltanak vala, midőn azonközben egy Kurir Párisból megérkezhvén, a' voksokat azonnal a' *Pontecorvói* Hertzegre térítette.

A' megholt Swéd-Koronaörökösrel, midőn Stockholmból azon szerentsétlen útra elindult, mellyen életének vége szakasztatott, *Rossi* nevű Orvos küldetett volt el, mint Udvari Doktor. Ezen Doktor ellen azolta Processus indittódván, és ő hibásnak találtatván, az országból számkivettetett. Vétkesnek ezekben találtatott: Az úton vette észébe, hogy a' K. Hertzeg' egy alkalmatossággal elszédült 's elis ájult, melyről ő maga is vállást tett, 's még is arra semmit nem figyelmeztetett, vagy nem vette azt semmi tekintetbe; a' testet nem tartotta illendő ideig, hanem azt sem várván, hogy 24. órák elteljenek, hebehurgya módon felvágta; továbbá és mindenek felett, a' halottnak gyomrában találtatottakat, nem tartotta meg, hogy illendően megvizsgáltatván, a' nyughatatlankodó publicumnak eltsendesítésére azokból bizonyosan meg lehetett volna itélni, hogy méreg által történt-e' az ő K. Hertzegsége halála, vagy pedig csak természetszerént.

Az *Oerebróban* kijövő úgy nevezett *Birodalm* *Ujsága* nevű Swéd Ujságban külömbkülömb értekezések jöttek volt ki a' mult Augustus' 15. kén a' minden esetben választódható Swéd Koronaörökösre nézve, mellyek között ezek is előfordultak: —

„Tagadhatatlan dolog, hogy a' Dániai Királynak Swéd Koronahertzeggé való választatása által egy nagyobb Státus fogna származni, melynek egyesített ereje a' lehető ellenséges megtámadtatásoknak könnyebben ellenek állhatna, mint ha ezen két országok ezután is egymástól elválva maradnának. De nem származnának-e' ugyan ezen öszszetsatolódásból olyan fogyatkozások is,

mellyek ezeknek erejeket gyengébbé tennék? De hogy is adhatná egy Király önnön birodalmát másnak által, azért, hogy mint Koronaörökös hozzánk jöjjön, melyre nézve a' mi kedves Királyunk nem élhetne annak távolléte miatt mindenkor segedelmével, midőn arra szüksége lenne. Volt kedves Koronaörökösünknek testvére az Augustenburgi Hertzeg, mindenektől szeretettik, és szép virtusaira nézve tiszteltetik. Mely kedves lehetne tehát a' Swéd népnek, ha ezen Hertzegnek éppen azon tiszta szeretet által adhatná, a' melytől annak kedves testvére eránt lelkesítetteti? De azonközben, valyon ugyan másfelől olyan függetlennek tarthatjuk-e' mi Swéd Országot, hogy néki semmi idegen Hatalmasság' védelmezése ne kívántassék? Egyátalnyában ezt nem tarthatjuk. És melyik Hatalmasságot hozhatjuk ezen tekintetben a' Frantzia birodalmán kívül kérdésbe, a' melly Swéd Országnak szükségesképpen örökké való szövetségese. Valyon megegyezne-e' hát a' Frantzia Birodalom Nagy Császára ezen választásban? 's valyon megegyezne-e' ezen választás a' Császárnak hasznával, melynek tsakugyan mindenkor fundamentomául kell szollgálni az ő hozzánk mutatandó segedelmének és jó akaratjának? etc, etc."

Végezetre leszáll az iró a' maga értekezésében Princz *Pontecorvóra*, summáson e'képpen fejezvének magát eránta: —

„Ha a' dolgot egyébképpen telyességgel ki nem találhatnók, és tsak gyanakodással kellene magunkon segítenünk, nem így vélekedhetnének-e', hogy Napoléon Császár leg szívesebben venné a' maga Testvére' (a' Nápolyi Josef Király') So-

gorának Princz *Pontecorvónak* választatását. Így öszszeköttetődne az atyafiúi vonszódás a' politikai tekintettel, annyival is inkább, minthogy ezen Princznek személyében a' Státusnak egy nagy embere, egy nagy Vezér, egy joltévó emberbarát, és egy olyan megért idejű 's leg jobb erejű ember, találkoztak öszsze, a' ki alkalmas egy országnak kormányozására. De valyon ugyan tsak gyanakodás volna-e' ez? Mi úgy itélünk, hogy ez a' lehetőség, nem soká valósággá foglenni. Princz *Pontecorvo*, elébb *Bernadotte*, a' természetnek erején győzedelmeskedett. Mint a' Státus' embere Frantzia Országnak javát önnön haszonkeresés nélkül előmozdította. Mint győzedelmes, Hannoverának valóságos oltalmazó anyala volt. A' Swéd hadi foglyoktól, mint emberbarát úgy áldatik. Mint magános ember mértékletes, és nem pompázó. Ilyen princzipiumok szerént nevelődik az ő tizenegy esztendő fia is. Arra az ellenvetésre, hogy nem fő születésű ember, azt felelem, hogy azok a' lépések, melyeket ő tenni kéntelenített, hogy mostani magas poltzára juthasson; őtet egy Státusban lévő minden gráditsokkal megesmértették; 's az az érdem, a' melly őtet egy póltzról a' másra segítette, annyival nagyobb, minthogy semmi vélleszületett jussa nem volt a' szerentséhez, a' melytől segítettett volna. Nem Lutheránus ugyan, de tsak ugyan Protestáns, melyre nézve tsak apróságokban különbözik a' mi bévett Religióntól. Könnyen áitalállhat. Nagy talentumú ember lévén a' Swéd nyelvet is igen könnyen, és talám még könnyebben megtanúlhatja, mint a' mi hajdoni

Német Princzeink, Friedericus és Friedericus Adolphus megtanulták, etc. —

Rénusi Szövetség.

Folytatása és Végezete a' Frankforti Nagy Hertzegség Constitutziójának, melly a' közelébbi M. Kurir 455 dik levéldalán félbe maradt: —

Az egész Nagy Hertzegségben ugyan azon adófizetés' módja leszen; a' jószágtól való adó a' jövedelem' ötödrészét soha fellyül nem haladhatja. A' Stempelizés és Protokolláltatás' takasája úgy leszen, mint Frantzia Országban van. Ha a' Státus' szükségei az adónak neveltetését találják kivánni, annak a' tehetség' mértékéhez alkalmaztatott módon kell neveltetni. Ha fejenként való adónak béhozattatása leszen szükséges, ennek csak a' Statusok' meghalgtatásával és a' Constitutzióval megegyezőleg lehet történni. — „A' font és mértékek' nemei egészen Frantzia lábra állittatnak a' Nagy Hertzegségnek minden részeiben; mint már ez egy részint meg is történt: a' melly eránt azonközben érett megfontolás után még bővebb útasítás adatik-ki. — „Három Ministert nevezünk-ki, egyet a' belső dolgokra, igazság' kiszolgáltatására, és politziára, egyet a' Finántziára, uradalmainkra, és a' kereskedésre, egyet pedig a' külső dolgokra való ügyelésre, a' kire Státus-Secretárius - Minister nevezett alatt a' külső dolgok, az Isten-tiszteletre való figyelmezés, és a' hadi Kassa' adminisztrációja lesznek bízattatva. Mindenik Minister köteleztetik a' keze alá tartozó törvényeknek 's az ezekből folyó rendeléseknek bétöltetésekre. — „A' Státus - Tanátsban a' Nagy Hertzeg ül elől.

Tanátsosok benne a' Ministerek, és a' Nagy Hertzeg által kineveztetendő hat Státus-Tanátsosok. — „Az adót 's polgári és criminális büntetéseket illető minden törvények, a' Státus-Tanátsban intéztetnek-el és fontóltatnak-meg előre való módon. — „A' Státus Tanátsban megfontóltatott és elintéztetett (rendbe szedetett) törvények, a' Státusok által kineveztetendő Commissiók eleibe terjesztetnek. — „Ezen Commissiók értekezhetnek a' Státus-Tanátsosokkal az eleikbe terjesztetett tárgyakra nézve, melly után a' Commissióknak jegyzéseik a' Státus-Tanátsban a' Nagy Hertzeg előlülése alatt felolvastatván, a' tejendő hasznos változtatások felett további tanátskozások tartattatnak. — A' törvény-intezeteket két Státus-Tanátsosok a' Státusok' Gyülésébe viszik, a' melly az indító okokat meghalgtatván, azok felett tovább tanátskozik. — „A' Nagy Hertzegség Státusai 20 tagokból állanak, u. m: 12 gazdag tulajdonosokból, 4 gazdag kereskedőkből vagy fábrikusokból, és 4 nevezetesebb Tudósokból. Kineveztetnek a' Departamentomoknak Collegiumjaik által. A' Státus semmi fizetést nem ad nékik; a' Departementomok fizetik őket mértékletesen, napszám szerént. Az Előlülőt a' Nagy Hertzeg nevezi-ki. A' Státusok a' Nagy Hertzeg' hivatalára gyülekeznek özsze; a' ki a' Gyülésnek üléseit elhalaszthatja, és a' Gyülést eloszoltathatja. — „Ők, a' Státusok a' Státustanáts által elintéztetett törvények felett tanátskoznak. A' Ministereknek és a' Közönséges Kassaigazgatónak számadásaik nékik minden esztendőben eleikbe terjesztetnek nyomtatásban. Az ő tanátskozásaik a' törvény-intezetekre nézve titkos voksolás ál-

tal esik, a' Voksok' többsége szerént. — „A' Nagy Hertzegség, Departamentomokra, Distriktusokra, és Városi Közönségekre (Municipalításokra) osztatik fel. A' 4 Depártamentomok, mellyekből állani fog, ezek: *Frankfort* városa a' vidékeivel egyetemben; 2) Az *Aschaffenburgi* volt Hertzegség; 3) a' *Fuldai* volt Hertzegségnek nagy része; 4) a' *Hannau* volt Hertzegségnek nagy része, a' melly *Frankfort* városával bizonyos tekintetekben össze tsatoltatik; azért, mivelhogy mint tudva vagyon *Hannau* fábrikás, *Frankfurt* pedig kereskedő város. *Wetzlár*nak egy Al-Préfektusa leszen. — „Minden Departumban leszen az Administratziónál elő forduló czivakodásokra nézve egy-egy Préfektúrai Tanáts. — „Ezen Tanátsoknak tagjaikat a' Nagy Hertzeg nevezi-ki. — „Minden Departamentomban leszen egy Departamentális Tanáts, melynek tagjai holtoknapjáig viselik hivataljaikat. — „Ezek két harmadrészt a' jóságosabb lakosokból, egy hatodrészt pedig a' tudósokból és kézi mesterséges mivesekből áll. — „Ezen Collegiumoknak tagjaivá nem választathatik senki, a' ki telyes időt nem ért. — „A' Státusok választják őket. — „A' Departamentális Tanáts' tagjait a' Departamentomoknak Collegiumjaik ajánlják a' Nagy Hertzegnek; hasonlóképpen a' Municipalis Tanátsosokat is. — „A' Napoléon' Codexének a' Frankforti Nagy Hertzegségbe az 1811-dik esztendő Januáriusának 1-ső napjától fogva lejendő béhozattatása, mármeg van határoztatva. — „A' Civilis és Crimnális Itélő székek, ugy maradnak, mint eddig. — „A' Birákat mi nevezzük-ki. Az Itélőszékek állapata független. — „Ezeknek ítéleteik a' Nagy

Hertzeg^o nevében adatnak-ki. Azt a^o just fenn-
tartja magának a^o Nagy Hertzeg, hogy a^o Crimi-
nalis büntetéseket gyengittse, vagy elengedje. —
„A^o Katonai feliródás (Conscriptio) fundamento-
mos törvény a^o Frankforti Nagy Hertzegségben.
— „Az igazságnak kiszolgáltatására, politziára,
és belső dolgokra ügyelés, egy Ministernek fog-
lalatossága leszen a^o Nagy Hertzegségben. — „A^o
Finántziára ügyelő Minister^o keze alá tartoznak,
az Uradalmak, a^o kints, kereskedés, fábrákák,
a^o mesterségekre való buzdítás, az adók, vámok,
posták, hajós kereskedés, országútak, Lotteriák,
Kölsönözö házak, pénzverö hivatal, bányák,
só, és egyéb e^ofélék. A^o Minister-Státus-Titoknak
keze alá tartoznak, a^o külsö Státusokat illetö
dolgok, az Istenitisztelet^o szabad kiszolgáltatá-
sára való figyelmezés; a^o katonaságra, az Admi-
nistratzióra való figyelmezés, és a^o Nagy Her-
tzeg^o minden végzéseinek expeditziója, etc. —

Frantzia Birodalom.

Augustus 24-kén (így irnak a^o Párisi Ujságok)
reggeli öt órakor a^o Meudoni erdőben vadászott
a^o Császár; egész Rambouilletig vitte ö Felségét
nyoltzadfél óráig a^o szarvas, mellyet kergetett
Itt öletett-meg. Császárné ö Felsege is jelen vo-
vadász szekérben. Midőn vissza tértek egy a
alatt ülve másfél óráig beszélgetett a^o Császár
mezei gazdagsági tárgyokról két vidéki parisz-
tokkal, addig, míg a^o Császárné ö F.ge tizedfél
órákor oda megérkezett. Ekkör Jouy nevü falu-
ba mentek egy gyapott (pamut, vagy pamuk)
fábrikának megszemlélésére, melynek Oberkamy
Úr a^o tulajdonossa, a^o ki 50 Lajós arannyal tele-
pedett ott meg, és most 15 vagy 16 millióval

bír. Örömmel tudósított a' Császár ezen fábrikában a' következő környüiállások felől: Ezen fábrikában, melyben három esztendőig Indiai termésnél egyébből nem dolgoztak, most az Indiai és egyéb Amerikai szigetekről származó gyapott helyett, tsupán tsak Nápolyban termő gyapottból dolgoznak. A' Nápolyi gyapott jobb, mint a' mellyet a' Levantei (Török) vidékekről hoznak. Ugyan az fel-ér a' Virginiai gyapottal is. Tsak a' Fernambouki haladja fellyül jósága által. Így nem soká szükségtelemné teszük Európában, az itt készülő tzukör az idegen világ béli, 's a' Nápolyi gyapott az Amerikai, etc. Császárné ő Felsége, noha reggeli 4 órakor kelvén fel, és igen bádjadtt lévén, tsakugyan szemesen megvizsgálta ezen nevezetes fábrikának minden szövőszékeit. Maga *Oberkampff* nem lévén otthon, ebéd felett az ő idősvóltát tudakozta a' Császár, és hallván hogy 75 esztendő, azonnal felvette a' poharat és ivott az egészségéért.

Augustus 15-kén a' Napoléon? neve napját pompásan meginnepelték a' Valençayi kastélyban az ott lakó *Spanyol Princzek*. A' Kormányzóval együtt nagy mise halgatásra mentek hat lovas hintóban. Mise után az ott lévő fegyversereg tett előttiök katonai fordulásokat. Ezen szolnítások alatt a' Frantzia Betsület-Legiónak nagy czimerével ékeskedtek, és minden köz katonának 3, 's minden altisztnek 6 Frankot ajándékoztak ő *Spanyol Királyi Hertzegség*ek.

A' Monitör hirdette ki Augustus 31-kén, hogy a' következő vasárnapon a' Tuillieria nevű Császári palotában nagy pompa tartatván, azon a' Hollandiai volt testörző sereg is leg először fogna, mint Császári testörző sereg, paradírozni.